

RUSSLAND

St Petersburg

Etter Veteran -VM forlot vi Tallinn og Estland og dro med buss til Russland, - denne forvokste mastodonten av et land, - verdens største og over 50 ganger større enn Norge. Alt i dette landet er så gigantisk stort, også de politiske saltomortaler opp gjennom årene. Et hjerterått tsarregime, etterfulgt av et enda råere kommunistregime, og nå, - hva skal vi kalle Putins oligarki? Vi får vente litt og se. La ham få litt mer tid før vi evt dømmer ham nord og ned. Kanskje vil en bajas på andre sida av Atlanteren, - den politiske stjernehimmeles «Sorte hull», ta oppmerksomheten fra ham om et drøyt år?

Felles for de russiske maktepokene er rå kapitalisme, enten du setter stats- eller privat- foran. Og så bærebjelken i russersamfunnet, - den sterke lederen. Russerne må åpenbart til enhver tid ha en å krype for, enten han heter Nikolai II, Stalin eller Putin. Og paradokset er at russerne i samtiden har dyrket sine ledere, om de så måtte blø for dem og dø for dem, enten det var ved Stalingrad, i Sibir eller i potetåkeren hjemme.

Ikke bare er Russland stort som land. I ødsling av egen og andres tid er de også store. Da vi kom til grensa, tok det over 4 timer å passere, enda det var søndag, kirketid (?) og liten trafikk. Russland «freser opp» sine idrettsfolk med dop og drugs. Hvorfor ikke bruke noen anabole steroider på grensefunksjonærene i stedet? Her er det virkelig behov for en fartsøkning. Utholdenheten i å holde oss tilbake var det imidlertid ingen ting å utsette på. Men var det virkelig nødvendig å gå gjennom bussene med lommelykt både inn- og utvendig?
Plager du oss Putin på grunn av all kjeften du får etter Krimraidet ditt?

Men at det også skulle være proporsjonalitet mellom landets størrelse og visumkostnadene, kom overraskende. Jeg og kona betalte den nette sum av 1870 kr for å få visa for tre dagers opphold i Putins paradys. Ja, ja, pengene gikk vel til et godt formål. Bomber og granater er dyre i våre dager.

Før grensa gjettest alle i bussen (skriftlig) hvor lang tid passeringen ville ta, og reiseleder Jørgen bebudet rundhåndet premiering til vinneren. Vi var som o-løpere flest, en optimistisk

gjeng, og flertallet lå på rundt et par timer. Det vi overså, var at dette var Russland. Min kone Gunny har, med bakgrunn i tidligere yrkeserfaring, klare pessimistiske tendenser, - men ofte realistiske, når det gjelder å vurdere menneskelige prestasjoner utført i umotivert modus. Hun tolket de «gå sakte»-praktiserende russerne best og vant «pokalen» i konkurransen med god margin. (Men hvor lenge må hun vente på den Jørgen?)

Men Russland er ikke bare ineffektivitet og begredelige grenseoverganger. Heldigvis. Etter en times tid på det praktfulle Peterhof var stemningen fra grensa snudd. Dette palassanlegget med omkransende parkområder tilhører noe av det prektigste og mest storslåtte mennesker har skapt innen skjønn byggekunst og utsmykning. Det var palassbygninger overøst med

gulldekor, kirker med skinnende, gullforgylte løkkupler, strålende skulpturer, - også de gylne som var de av purt gull, og det hele var dandert av fontener i alle størrelser og fasonger hvor kaskader av vann skjøt til vær. Mektig imponerende! Jeg får nøye meg med dette, mine ord blir fattige og vil på ingen måte kunne yte dette praktfulle anlegget noen som helst rettferdighet i skildringen. Peterhof må bare oppleves. En verdensarv i stjerneklassen.

Etter Peterhof ble det igjen en liten nedtur i møtet med «den jevne russer». Vi kom på hotellet i St Petersburg og skulle bispises med middag. Riktignok var vi mange, men hotellet var kjempestort, - over 400 rom, så de burde være vant til storinnrykk. Etter hvert som vi kom inn stilte vi i kø for tildeling av rom. En mann i skranken (!) og en kranglete kunde (!) som stod der når vi kom, ga oss alle som kom i den første bussen et ekstra kvarter å vente.

Så kom en mann med en tom pappeske for å samle inn passene. Dette gjorde han på «russisk vis» ved å legge de først innsamlede passene fra de som stod først i køen nederst i kassen og de siste øverst. Så ble rommene tildelt i den rekkefølge passene lå, - de øverste først, til de sist ankomne. *Putin, - du har noe å lære dine undersåtter om alminnelig skikk og bruk!*

Vi kom oss på rommene, - og fikk en liten opptur igjen. Praktfulle, flotte rom med panorameutsikt over Neva og halve byen. Vi så Vinterpalasset, Isakkatedralen, Blodets kirke, Peter - Paul-festningen, «Aurora», - ja kort sagt det meste.

Så hastet vi ned til middag. Berg- og dalbane-stemningen fortsatte. Nå ble det for lite mat i buffeten, - for de som kom først til hotellet og fikk rommene sist, - og som nå også ble matløse. Jens Kristian senket øyenbrynene, la krigsrynker i pannen og oppsøkte kjøkkenet. Med myndighet gjorde han det klart at her skulle det mer mat på bordet. Riktignok ble han visstnok truet med politi, men budskapet hadde slått inn på kjøkkenet. Det kom mer mat. . . , sågar god mat, - syntes de mest utsultede.

Neste morgen ryktes det at noen faktisk hadde løst «gåten» med å få satt på airconditionen på rommet. For de mange som hadde måttet gi seg i kampen mot russisk kjøleteknologi, var dette nesten ikke til å tro. En annen russisk genistrek var plasseringen av bryteren på leselampa over senga. Selv var jeg nære på å røske hele lampa ned fra veggen i ren frustrasjon over utsiktene til å måtte sove med lyset på. I et siste øyeblikks

vanvare, stakk jeg en finger opp i et usynlig hulrom under lampa. Hva befant seg der? En bitte liten bryter!

Frokosten ble en farse. Det store hotellet taklet på ingen måte å by oss på en anstendig frokoststund. Det startet ved inngangen til frokostsalen. Der ble jeg møtt av bakenden på en kjempesvær menneskeansamling. Jeg skjønnte ikke bæra! Var det selveste St Peter som satt der fremme ved porten og veide for og imot? Jeg ville i så fall neppe få noen frokost.

Men det var altså en «vanlig» frokostkø, sikkert over hundre i tallet som stod der mer og mindre hoderystende. Joda, hver enkelt skulle krysses av på en liste med 400 romnummer. Køen var stinn av japser og kinesere som ikke snakket engelsk, og dermed ikke kunne kommunisere hvor de bodde. Etter fingerspråksparlamentering med den enkelte, ble de etter tur sendt i retur til rommene for å hente et kort hvor romnummeret stod. Det bredte seg et rykte i køen om at alle måtte ha et slikt kort. Jeg brøt ut og dro i veg for å hente kortet. To heiskøer og fem minutter senere var jeg tilbake i køen, - som da om mulig var enda lengre.

Omsider slapp jeg forbi hun ene bremseklossen som stod i innslusingen. Hvorfor kunne de ikke vært to? Jeg så frem til en smakfull frokost, men akk, hvor feil kan man ta!

Ved alle disker var det gedigne køer, og der hvor køene manglet, manglet det også mat. Det var kaos og tendenser til amper stemning. Etter fem minutter hadde jeg «kapret» ei brødblingse og en gulostskive. Da ga jeg opp. På vegen tilbake så jeg en svær kjele med lokk hvor køen var overkommelig. Jeg svingte bortom, og endte opp med en skål med havregrøt. Skje, kniv og gaffel var det bare å glemme. Det var «utsolgt».

Jeg forsøkte å finne meg en bordplass, men tilsynelatende forgjeves. Alt opptatt. Etter noen runder ble trønderparet Randi og Leif redningen. De avsto en bordende, og jeg kunne begynne med havregrøten som jeg «drakk» fra skålkanten. Det var en særdeles lite bartvennlig operasjon, - jeg hadde grøtreserve lenge utover formiddagen.

Randi og Leif hadde sikret seg en gaffel på deling. Denne arvet jeg generøst da de var ferdige. Et par nye ekspedisjoner bort til kaffeautomat og juicebeholder var fortsatt fånytted. Enten var det fem-minutterskøer, eller det var tomt. For meg ble nytten den samme. Jeg så levende for meg Christian Krogh`s maleri: «*Kampen for tilværelsen*». Det ble med den smakløse havregrøten. På rommet hadde jeg heldigvis reserveproviant i form av en sjokolade som nå kom godt med.

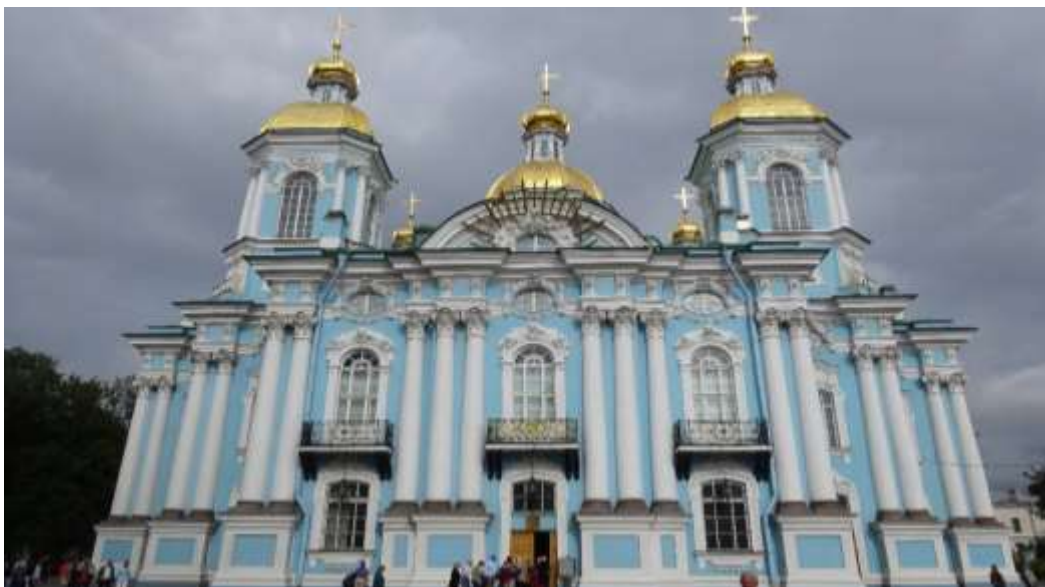
Hadde dette skjedd meg på et hotell hjemme, vet jeg utmerket godt hvordan jeg ville ha reagert. Jeg sparer imidlertid leserne fra å gå i detaljer. Men dette var Putins Russland.

Men la meg nå endelig begynne å være litt positiv. St Petersburg er en fantastisk by, strålende vakker der den ligger ved Nevas bredder. Det kan ingen ta fra den. I de eldste bydelene følger de praktfulle bygningsfasadene etter hverandre som lenker i en uendelig kjede, gate opp og gate ned. Den klassiske skjønnheten i gaterommet står ikke tilbake for gatene i Paris og London anlagt i samme tidsepoke. Hvor kom all denne rikdommen fra på 17- og 18-hundretallet? Og all denne kulturelle og kunstneriske kvaliteten, uttrykt gjennom fasadene, og som nærmest skyggelegger byggets egentlige funksjonalitet?

I disse omgivelsene kjørte vi rundt noen timer med hyppige fotostopp. Kameraene fanget øyeblikkene og gjemte dem dypt i sin digitale mystikk, i påvente av mørke vinterkvelders mimring i selskap med en flaske rødvin. Innimellom var fasadene brutt av mindre parker hvor tilbaketrukne monumentalbygg kunne skimtes bak fontener, skulpturer og statuer. Og gatene ble stedvis avløst av et kanalnettverk inspirert fra Holland og Venezia. Bare gondolene manglet.

Det meste av den opprinnelige byen er i dag restaurert og velholdt. Russerne skal berømmes for å vært flinke til å restaurere og tilbakeføre til det opprinnelige. De hadde imidlertid et bedrøvelig utgangspunkt etter tyskernes herjinger under krigen. Mange bygningsklenodier ble bombet og ødelagt under den 900 dager lange beleiringen av, - den gang Leningrad. Byen har forresten i tillegg hatt både Petersburg og Petrograd, men russerne selv kaller den bare «Peters» fordi å skulle si «St Petersburg» visstnok gir dem varig krøll på tunga.

I St Petersburg finnes imponerende severdigheter i verdensklasse i hopetall. Noen fikk vi korte opphold ved, andre måtte vi bare haste forbi. Felles for alle severdighetene var at det krydde av turister, - menneskelige maurtuer overalt. Egentlig burde man hatt noen uker i St Petersburg, - under forutsetning av at frokostserveringen kom på plass, - naturligvis.

Her er litt av indrefiletten:

- **Isak-katedralen**, verdens tredje største katolske kirke etter Peterskirken og St Paul i London.
- **Blodskirken** med sine prektige løkkupler og fantastiske interiør.
- **Kazan-katedralen**, - Peterskirke-plagiatet, - også minnesmerke for seieren over Napoleon.

- **Peter - Paul-festningen** med sin katedral og historie fra revolusjonsåret 1917 hvor det ble skutt mot Vinterpalasset
- **Krysseren «Aurora»** som med sitt «startskudd» utløste stormen mot Vinterpalasset i 1917.
- **Mariinskij-teatret**, byens storslåtte og aktive kulturinstitusjon, nå under oppussing.

- **Eremitasjen**, et av verdens største kunstmuseer (vårt besøk er senere beskrevet)
- **Vinterpalasset**, den fantastiske tsarboligen (vårt besøk er senere beskrevet)

Vi så en fremføring av Tsjajkovskij's ballett «*Svanesjøen*» i det praktfulle Aleksander-teateret, ubetydelig «dårligere» enn det mer berømte Mariinskij-teatret, og med Mariinskij's utlånte (?) danserbesetning. Min ringe balletterfaring er i hovedsak knyttet til innslagene i «Nyttårskonserten» fra Wien. Stemningsfullt å se, men det gjør meg ikke til ballettentusiast, - like lite som jeg er fenget av «Heavy metal».

Likevel, - med disse aktørene, i denne salen med sine gulldekorerte balkonger i 5 - 6 etasjer, så kan undre skje. Det var en uforglemmelig fin forestilling å se disse alvelignende danserne virvle rundt på scenen, som båret oppe av sine struttende, snurrebassliknende gevanter. En fryd for øyet, en fryd for øret.

Å «anmelde» forestillingen skal jeg klokkelig avholde meg fra. For meg var alt som ble levert fra scenen helt eksellent. Hva kunne vært bedre, - som ballett? En sekser! Ikke begriper jeg, - med støtte i fysiske og fysiologiske lover, at det er mulig å bevege seg på tåpissene slik disse danserne gjør. Riktignok er de fjærlette, men likevel da . . .

Blir jeg nå ballett-gjenger? (*Heter det det forresten?*). Nei, definitivt ikke. Jeg «legger opp» på topp. Dette skal være den ballettopplevelsen jeg skal leve på. Ingen etterligning skal besudle min erindring om «Svanesjøen» fra St Petersburg. Og så har jeg «Aida» fra Verona på operasiden fra før. Men «heavy metal» lar jeg ligge, da satser jeg heller på dainsebæind og «Vikingarrrrna» om det skulle være behov for å samle mer.